

Pauli Ellefsen:

Einki ófært, tá talan er um óproduktív endamál

Føroya Løgting samtykti mikudagin uppskotið um eina eykafíggjarlóg, sum landsstýrið legði fram í Ólavsøkutingsetuni. Á eykafíggjarlógini eru inntøknar 35,4 mill. kr., meðan útreiðslurnar eru settar til 33,9 mill. kr. Inntøknar í upprunaligu fíggjarlógini vóru 269,8 mill. og útreiðslurnar 269,2 mill. Talan er um eina hækking uppá 13 prosent fyri inntøknar og 12,6 prosent fyri útreiðslurnar

Samlaðu inntøknar á fíggjarlógini koma uppá 305,2 mill., — meðan útreiðslurnar verða umleið tvær milliónir minni

Einki er ófært, tá tað snýr seg um játtanir til óproduktív endamál, segði Pauli Ellefsen undir viðgerini av uppskotinum um eykafíggjarlóg.

Pauli Ellefsen vísti á, at einki var brúkt til m.a. ídnaðar-fremjandi endamál og praktískar fiskiroyndir, sjálvt um peningur var settur av til hesi endamál. Afturfmóti, vísti hann á, at yvirhøvur vóru tað meira

ella minni óproduktív stovnar, sum høvdu brúkt meira, enn ætlað var teimum.

Bert átta milliónir til endurnýggjan av skipaflotanum. Pauli Ellefsen og Hilmar Kass funnu at, at á nógaldandi fíggjarlóg vóru bert átta milliónir settar av til grunnin til endurnýggjan av skipaflotanum.

Hilmar Kass segði, at í hesum

føri var farið fullkomiliga á-byrgdarleyst fram, tí menn vísu, at átta milliónir slerdu ikki í tíð. Hilmar Kass segði, at afturfmóti varð víst á, at brúk var fyri yvir 30 milliónum.

Pauli Ellefsen tók undir við Hilmar Kass og segði, at tá fíggjarlógin varð gjord í mars 1975 varð víst á, at brúk var fyri 32 milliónum til endurnýggjan av skipaflotanum. Hann segði, at fyri at koma hesum á mót, kundi fíggjarlógin verið gjord við undirskoti. Pauli Ellefsen helt, at eftir tí, sum var játtað til skipabygging, mátti stórt yvirtrekk vera gjort.

Demmus Hentze segði, at skuldu allar tær flogur, føroyingar gera í skip, takast yvir rakstur in av eini ella fleiri fíggjarlógum, kundi ikki haldast fram við skipabyggingini.

Til hesar segði Hilmar Kass, at kundi ikki alt koma á eina fíggjarlóg, kundi tað setast undir tveir postar. Ein postur til tað, sum var sett av, og ein postur til lántøku. Hesum tók Pauli Ellefsen eisini undir við.

Kunnu ikki vera stovnunum fyri uttan.

Jógvan Sundstein helt — móttvegis Paula Ellefsen — at ógvuliga stórir partur av fíggjarlógini júst var farin til produktív endamál. Kortini var tað, eftir hansara áskoðan, harmiligt, at almennir stovnar høvdu yvirtrekk, men stovnar sum studentaskúlin og gjaldstovnar eru stovnar, ið vit ikki kunna vera fyri uttan.

Viðvíkjandi yvirtrekkum segði Jógvan Sundstein, at alt var játtað ella fyríbilsjattað av antin lógtinginum ella fíggjarnevndini. Móttvegis tí, sum er farið fram fyrr, eru allar umsóknir farnar gjøgnum fíggjarnevndina, tí mótsigur andstöðan sær sjálvum, segði Jógvan Sundstein.

Jógvan Sundstein upplýsti, at viðvíkjandi studningslånunum til skipabygging, ar grunnurin yvirtrekkur við 10–12 milliónum. Afturat eru nokur jatta lån til skipabygging ikki útgöldin enn.

Flestu studningslån eru játtað av eini samdari fíggjarnevnd, tí hefur andstöðan eisini ábyrgd av teimum játtanunum, sum eru gjordar, segði Jógvan Sundstein.

Eykafíggjarlógin varð samtykt við 21 atkvøðum. Kjartan Mohr atkvøddi ímóti.

Framhald á síðu 9

Tvæ deildir til evanveik

Løgtingið samtykti við triðju viðgerð mikudagin uppskotið frá landsstýrinum um bygging av tveimum deildum til evnaveik afturat úti á sjúkrahúsokinum.

Eftir lógaruppskotinum verður landsstýrinum heimilað fyri landskassan at taka byggilán til bygging av teimum báðum deildunum.

Grundin til at landsstýrið søkir um byggilán er hon, at útbjóðingarhátturin í hesum føri fer við sær, at tá útgjalding av byggistudningi og útgjalding til arbeiðstakarar neyvan kunnu samskipast í tíð, er neyðugt at taka byggilán fyri at rinda arbeiðstakara.

TFL heimild til at taka lán

Telefonverkið fekk á lógtingsfundi mikudagin heimild til at taka upp umskiftingarlán uppá 40 mill. kr.

Málið varð lagt fram av landsstýrinum 10. november. Heimildin røkkur ikki longri enn til upptøku av nýggjum lánunum svarandi til upphæddina av gomlum lánunum telefonverksins, sum eru tikin við landskassaveðhaldi.

Í viðmerkingunum til uppskotið sigur landsstýrið, at telefonútgerð hefur langa livitíð, 15–35 ár, men at hon er kostnaðarmikil, umleið 10.000 kr. fyri hvønn felaga.

Ein partur av ilógnum hjá telefonverkinum eru fíggjaðar við láni úr ilógugrunninum. Í hesum føri er talan um lagalog og langfreistað lán, men fyri ikki at steður skuldi koma í landsautomati-

seringina, var neyðugt at læna pening uttanlanda, ið skal gjaldast aftur eftir trimum til fimm árum.

Landsstýrið sigur viðari í viðmerkingunum, at tað hevur alla tíðina verið greitt, at hesi lán áttu at umskiftast við meira lagalog lán. Hetta er drigið út, men í lotuni tykist tað møgulegt at skifta lánini út. Tað er greitt, at so stuttfreistað lán nerva líkviditetin hjá telefonverkinum álvarsliga.

Í fíggjarárinum 1976/77 verður mett, at landskassin sum veðhaldari kemur at gjalda fimm-seks mill. kr. Verður umskiftingin av lánunum framd og landsauto-

tingnýtt

matiseringin liðug í 1977, verður roknað við, at javnvág kemur í peningaviðurskiptini hjá telefonverkinum, bæði hvat viðvíkur rakstri fíggjarútreiðslum.

Kvoturnar á ICNAF-økinum lækka

Løgtingið tók mikudagin undir við landsstýrinum at taka samtyktirnar á ICNAF-fundinum í juni til eftirtektar.

Málið varð lagt fram 8. november av landsstýrinum og varð undir 1. viðgerð beint í fiskivinnunevndina.

Nevndin er samd um at ásanna, at tær kvoturnar, ið lútaðar eru Føroyum (Danmark), tá ið talan er um tosk, eru nógv lækkaðar. Hinvegin er nevndin eisini samd um, at lítið annað er at gera enn at geva seg undir ICNAF-samtyktirnar.

Men nevndin mælti til, at landsstýrið í einum og hvørjum føri í samráðingum visir á tann tørv, sum Føroyar, ið einki annað hava at lita á enn fiskivinnu, hava, tá ið loyvdar veiðunøgdir skulu bítast millum lond.

Landsstýrið sigur í viðmerkingunum til uppskotið, at á 26. ársfundinum hjá ICNAF í juni í Montreal varð m.a. samráðst um býti av heildarveiduni fyri meira enn 60 fiskastovnar, sum fiskifrøðingar mæla til koma undir regulering í 1977. Úrslitið er, at reguleringstíðini bæði verða strangari og fleiri.

Fyri Føroyar er tað býti av teimum ymsku toskakvotinum, ið hevur mest áhuga. Svartkalvi hevur eisini týðning og sum nýggj veiðumøguleikar eru langasporl og lodna.

Sjálvar kvoturnar verða soleiðis: Labrador og norðan og eystan fyri New Foundland fer ein lækking fram úr 4.200 tonsum niður í 1.690 tons. Kvotan fyri økið 3M, Flemish Cap, lækkar úr 6.840 tonsum niður í 4.050 tons. Herafturat hava Føroyar eins og øll onnur fremmand lond mist serkvotur millum New Foundland og Nova Scotia.

Tær loyvd kvoturnar eftir ICNAF-samtyktunum góðkenna strandalondini í 1977, men útyrtingin av fiskimarkinum ferir við sær, at hvørt skipið sær skal hava loyvi frá strandalondunum at fiska og at fiskiskapurin fer fram undir ásettum lógnum hjá strandalondunum.

Tvey mál eftir

Tingið hevur avgreitt øll framlagd mál við undantak av tveimum. Næsti tingfundur verður aftur 13. desember kl. 15, tá skúlaskapur í Føroyum kemur fyri. Áttalan er, at orðaskiftið um evnið skal varpast út.

Fram frændir í íbúðarbardaga!

Í hesum inngangi vil eg fyrst av øllum hjartaliga takka ykkum, ið hava kosið meg til valevni á javnaðarlistanum. Tí eg meti hetta álít sum ein heiður, og at taka við einari tilikari heiðran, uttan at takka, er tað sama sum at vanvirða sínar stillarar.

Álitið ber ábyrgd í sær, skuldi valevnið komið inn í Býráðið. Ábyrgdin er tá: tæna øllum borgarum — ikki: Mær og mínum!

Eg kundi hugsað mær at borið fram mína áskoðan um ymsk viðurskipti: íbúðir — avlamin — sjúk — gomul — ferðslutrygð og annað, men hetta vildi verði ov drúgv, og onnur á listanum hava eisini sít at bera fram, so á hesum sinni fari eg bert at nerta eitt sindur við fyrsta evnið: íbúðir.

Onkur kanska hugsar við sær sjálvum — íbúðir ovast á skránni? — Til hetta er at siga: »Íbúð er eitt heim — barninum tórvur eitt heim!« — Barnið dugir ikki at svara fyri seg, tiansheldur atkvøðurætt! — Barnið er eisini borgari!

So ein lýsing: Barnið kann samanberast við eitt blómfræ. Skal eitt blómfræ verað til eina fagra blómu, so krevst góð røkt longu frá tí, at fræið tekur at næla. Fyrsta treytin er tí góð modl. Barnið er í somu støðu, tað krevur eitt gott heim longu frá vøgguni av, annars eru heilsa og sál í vanda. So nú gangi eg út frá, at flest øll skilja, at nakað má gerast við málið, og tað skjótt.

Hetta kemur at kosta nógvan pening — sjálvandi! Peningur fæst aftur, men ein avlagð barnasál fæst ikki aftur í rætt-

Jákup Johannes Joensen, valevni:

lag. So her kann kommunan ikki loyva sær at spara: Kommuna fjálga um fjøldina!

Tað hevði muna lítið at lagt fyri við tí, sum so nógv verður tosað um, billig grundstykki og langfreistað lán, fyri at bøtt upp á hesi vánaligu húsavíðurskiptið, tí fólkið eigur ongan pening í dag, alt fer fyri húsaleigu, so hugur og treysti til at byggja sær hús fellur burtur av sær sjálvum.

Uppgávan hjá kommununi verður istain, at útvega fólki biliga leiguíbúð, so tey fáa høvið til at leggja nakað væl av peningi til síðis eftir stuttari tíð. Tá skuldi áhugin fyri at ognar sær hús, skjótt vakna av nýggjum!

Kommunan kundi lagt fyri við at lati bygt blokkhús upp á til-samans 100 íbúðir við 60 m² gólvídd.

Alt tekur sína tíð, eisini at byggja tilík hús; men kommun-